

**18.03.2015. године у Градском заводу за јавно здравље Београд,
одржан је састанак Комисије за заразне болести за територију Београда**

На састанку је, након уводних излагања, разматран Извештај о раду на спровођењу Програма сузбијања, спречавања и елиминације заразних болести на територији Београда у 2014. години.

Уводна излагања:

1. Епидемиолошка ситуација акутних заразних болести на територији Београда у 2014. години - Прим. мр сц. др Снежана Радивојевић, начелник Јединице за контролу и превенцију заразних болести
2. Спровођење Програма обавезних имунизација у 2014. години - Прим. др Предраг Кон, начелник Јединице за имунизацију -
3. Санитарно-хигијенске прилике на територији града Београда у 2014. години - Др Драган Пајић, начелник Јединице за процену утицаја и израду анализа, елабората и студија
4. Превенција заразних болести – Центар за промоцију здравља
мр сц. мед. др Гордана Тамбурковски, начелник Јединице за здравље заједнице, здравствено информисање и публицистику

1. Епидемиолошка ситуација акутних заразних болести на територији Београда у 2014. години

У току 2014. године од акутних заразних и паразитарних болести које подлежу обавезном пријављивању, оболело је укупно 29.064 лица са стопом инциденције од 1751,4 на 100.000 становника. Учешће оболелих од грипа износи 8,5% (2466).

У односу на 2013. годину, бележи се пад обољевања од акутних заразних болести за 22,7%. Број оболелих од грипа је у односу на претходну годину мањи за око 5 пута.

Водеће место у оболевању од акутних заразних болести (без грипа) припада групи респираторних обољења захваљујући обољевању од варичеле, чије учешће у овој групи износи 63,5% и од стрептококних инфекција (фарингитис – тонзилитис) са учешћем од 34,5%. Друго место у укупном броју оболелих са учешћем од 8,5% припада групи кожних, гљивичних и паразитарних болести, а треће цревним заразним болестима – 6,7%.

У току 2014. године, регистровано је 46 епидемија акутних заразних и паразитарних болести са 393 оболеле особе. Број регистрованих епидемија је мањи у односу на претходну годину (61). Најзаступљеније су епидемије из групе цревних заразних болести (24/52,2%), а међу њима доминирају салмонелозе (17/70,8%).

На епидемиолошку ситуацију у протеклој години значајно је утицало и ванредно стање изазвано поплавама као и велики број привремено евакуисаних лица смештених у преко 30 објеката/центара на територији града Београда.

У циљу отклањања/смањења здравствених ризика насталих као последица катастрофалних поплава током маја 2014. године, (најугроженија општина Обреновац), Градски завод за јавно здравље Београд је спровео активности у оквиру Оперативног плана одбране од поплава у граду Београду у периоду мај – јул, 2014. године.

Након проглашења епидемије еболе, у земљама Западне Африке од стране СЗО, 08.08.2014.године, у складу са датим препорукама у циљу сузбијања даљег међународног ширења вируса еболе, предузете су одговарајуће мере превенције у нашој земљи.

Градски завод за јавно здравље Београд, је обавио едукацију здравствених радника свих домова здравља и других здравствених установа на територији Београда, као и едукацију запосленог особља на Аеродрому „Никола Тесла“, особља Центра за азиланте и полицијске службенике.

У периоду од 01.08. – 31.12.2014. године, укупно је стављено под здравствени надзор 706 путника у међународном саобраћају по уласку у нашу земљу.

Крајем 2014. године, дошло је до погоршања епидемиолошке ситуације морбила на подручју Београда, преливањем епидемије из Републике Српске. До краја године регистровано је 20 оболелих особа, а 26.12.2014. године, пријављена је епидемија морбила на територији града Београда.

И поред бројних присутних фактора ризика за појаву и ширење заразних болести на подручју Београда, захваљујући првенствено ангажовању и развијености здравствене службе и подршке шире заједнице, епидемиолошка ситуација заразних болести била је под контролом.

2. Спровођење Програма обавезних имунизација у 2014. години

Резултати спровођења имунизације из обавезног Програма имунизације показују тренд пада који се у Београду региструје у последњих 5 година. У 2014. години у Београду се региструје погоршање обухвата имунизацијом.

Краткотрајни прекиди у снабдевању свих вакцина су негативно утицали на обухват имунизацијом.

Одбијање имунизације се значајно повећало у току 2014. године, посебно за вакцинацију првом дозом ММР вакцине.

Правовременост имунизације је нарушена, посебно са ММР вакцином.

3. Санитарно-хигијенске прилике на територији града Београда у 2014. години

Током 2014. године спровођен је систематски санитарно-хигијенски надзор над радом централних и локалних водовода и других објеката друштвеног и комуналног стандарда (ресторани друштвене исхране радника и студената, установе за колективни боравак деце предшколског и школског узраста и др.). У том погледу вршена је систематска контрола квалитета воде за пиће, површинских и отпадних вода и воде базена за купање, као и микробиолошка контрола безбедности намирница и санитарно-хигијенских услова у објектима за припрему и дистрибуцију хране народних кухиња, студентских центара, ученичких домова и предшколских установа (у државној мрежи). Контрола здравствене исправности намирница и предмета опште употребе спроводила се по захтеву инспекцијских служби и странака.

На основу констатованог стања и резултата лабораторијских анализа предложене су мере у циљу смањења ризика од настанка заразних и паразитарних болести на подручју Београда.

Београдски водоводни систем је на основу броја извршених анализа и резултата испитивања најбезбеднији и најбоље контролисан водоводни систем, што је од изузетног значаја за његових 1.600.000 корисника.

Централни водоводни системи на територији Београда су под редовном контролом и обезбеђују хигијенски исправну воду за пиће. Након завршетка изградње погона за производњу воде „Макиш ИИ“ створили су се услови да се довршетком изградње магистралног цевовода Макиш-Младеновац поправи ситуација у погледу водоснабдевања на територијама општина Гроцка и Младеновац.

На малим локалним водоводима и индивидуалним водним објектима (бунарима) неопходне су редовне контроле хигијенске исправности воде за пиће и предузимање мера за унапређење њиховог техничког и санитарно-хигијенског стања. Потребно је интензивирати едукацију становништва које се снабдева водом за пиће из индивидуалних водних објеката о значају одржавања, заштите и редовне контроле хигијенске исправности воде из ових објеката.

У току 2014. године спровођена је систематска контрола исхране деце у предшколским установама, као и контрола исхране у домовима ученика, студентским домовима и објектима за припрему и дистрибуцију obroка за социјално материјално угрожене кориснике у Београду, што треба наставити и у наредном периоду.

Превентивне активности на заштити и унапређењу здравља деце у предшколским установама Београда треба спроводити и на даље кроз: а) контролу спровођења и остваривања Програма санитарно-хигијенског и здравственог надзора, б) системску контролу исхране деце, в) Програм васпитања

за здравље деце "Здрав вртић" и г) законом прописане здравствене (санитарне) прегледе радника запослених у јаслама и вртићима.

Поступак управљања отпадом на територији града Београда представља и даље санитарно-хигијенски проблем, пре свега када је у питању сакупљање и одлагање чврстог комуналног отпада на уређену депонију, као и недостатак адекватног прикупљања и третмана отпадних вода.

Квалитет површинских вода на територији Београда углавном није био у складу са прописаним нормативима током 2014. године.

Квалитет воде Савском језера (отворено купалиште Ада Циганлија) је било задовољавајући током купалишне сезоне, што се не може рећи за квалитет воде Дунава код купалишта „Лидо“, због честе микробиолошке неисправности.

Контрола квалитета воде из базена у оквиру спортско-рекреативних центара и објеката школа, здравствених установа и хотела, који су били под надзором Стручних служби Градског завода за јавно здравље, Београд је показала задовољавајући квалитет воде за купање и рекреацију.

У 2014. години најзначајнији појединачни догађај који је имао велике потенцијале за угрожавање здравља људи, посебно са аспекта ризика од настанка заразних болести, су велике поплаве из маја 2014. године. Размере природне катастрофе и степен угрожавања санитарно-хигијенских услова становања, снабдевања животним намирницама, а тиме и здравља људи, су били толики да су ставили на озбиљан испит оспособљеност и ефикасност здравствене службе за реаговање у ванредном приликама. У конкретном случају најзначајнија превентивно здравствена активност је била усмерена на спречавање настанка заразних болести.

Као одговор на здравствене ризике настале као последица катастрофалних поплава (пре свега на територији општине Обреновац, али и других угрожених општина на територији Београда), спровођене су бројне ванредне санитарно-хигијенске и епидемиолошке мере. Делотворност предузетих мера огледа се, поред осталог, и у чињеници да нису забележене епидемије заразних болести и поред присуства бројних фактора ризика за угрожавање здравља људи на поплављеним подручјима.

4. Превенција заразних болести – Центар за промоцију здравља

Током 2014. године, одржани су курсеви едукације патронажних сестара и координативно едукативни састанци са представницима основних служби домова здравља, на којима су обрађене теме које подржавају реализацију активности из Програма сузбијања, спречавања и елиминације заразних болести на територији Београда.

Јавним манифестацијама, током којих су грађанима дељени штампани едукативни материјали, уз саветовање и разговор, обележено је више датума из Календара јавног здравља који су значајни за превенцију и контролу заразних

болести (Светски дан здравља, Светски дан хране, Светски да борбе против сиде, Пролећни и јесењи Фестивал здравља и др).

Здравствено васпитни рад у домовима здравља остварен је у нешто мањем обиму у односу на претходне године, углавном кроз индивидуалне облике рада, потом предавања и најмање кроз рад у групи.

У сарадњи са представницима медија, реализована су 592 прилога, већином путем дневне штампе и агенцијских вести, али и кроз гостовања и укључења стручњака Завода у телевизијским и радио програмима. Заступљеност медијских прилога на теме из области превенције заразних болести била је већа у односу на претходне године. Највише се говорило о квалитету вода и епидемиолошкој ситуацији, што је и разумљиво, имајући у виду период ванредне ситуације због поплава.